

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:
Cím: *Hogyan épül ma egy pesti ház?*

Forrás: *Világ*

Bzp.
(Hely)

1922. 7. 22
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Ol)

Osztályozás

Tárgy *72 S. 23*

Hely

Idő *"1922"*

Személy

Hogyan épül ma egy pesti ház?

(A Világ tudósítójától.) Budapesten szinte eszményszámba megy, ha valamelyik utcán üres telken egy napon kőművesek, napszámosok, ács munkások jelennek meg, hogy ott házat építsenek. Ma, amikor a lakáskérdést még mindig a vagonokban oldják meg, vagy pedig a hajléktalanok részére valamelyik évtizedes lakó lakásait rekvirálják el, örvendetes jelenségnek tekintjük, ha egy-egy merész vállalkozó, habár üzleti célzattal is, rászánja magát arra, hogy a jelenlegi gazdasági viszonyok között bérházat építsen. Három héttel ezelőtt a Sas-utcában az *Osztrák-Magyar Bank* épületével szemben építkezni kezdett egy amerikai magyar műépítész, aki egy kétemeletes házat óhajtott felépíteni *Irodaház* címmel. A pincében, a földszinten és az első emeleten üzleti- és irodahelyiségek lesznek, a második emeleten pedig háromszobás lakásokat építenek. Az Irodaházban, amely amerikai mintára készül, százötven üzlet és iroda nyer elhelyezést. Mészhomok téglából építik, porosz süveg menyezete lesz és facement tetőzete.

Milliók az építkezésre

Hogy ma egy közepes házépület felépítésére hány millió korona kell és ezekért a mesebeli összegekért milyen keveset adnak a ház elkészüléséhez, ez az alábbiakban világosan kitűnik. Az Irodaházat *öt-száz-ezer téglából építik*, amelynek értéke túlhaladja a *másfélmillió koronát*. Felhasználnak *tíz vagon vasgerendát*, ez *ötmillió koronába került*. *Husz vagon fát*, amelynek értéke *egymillió korona*, *nyolc vagon mészet 300.000 és négy vagon cementet 200.000 korona értékben*.

Az egyes helyiségekben ezerötszáz négyzetméternyi üveg szükséges, négyszáz ajtó és ablak. A lakatosmunkálatok *négymillió*, az állványozás *négymillió s a fuvarozási költségek hárommillió koronába kerülnek*. Az építkezéseknél a munkásokat három csoportba osztják. A kőművesek naponta 5—300, állványozó munkások 4—500 és a napszámosok 3—400 koronát keresnek. Minthogy az építkezésnél százötven munkást fog-

lalkoztatnak, a munkabérek napidija mindent egybevetve, túlhaladja a *hetvenezer koronát*.

Az Irodaház fölépítése ezek szerint *harmincöt-millió koronába kerül*, ez az összeg azonban a hirtelen drágulás miatt elenyészően csekély summának tekinthető, mert a vállalkozók az egyes iparosmunkákat hettekkel ezelőtt előre lekötötték. Ha ezt nem tették volna meg, úgy a ház felépítése *ma a hatvanmillió koronát is meghaladná*.

Sztrájkolni akarnak a házépítőmunkások

Az építkezéseknél alkalmazott munkások természetesen éppen úgy beleszólhatnak a bérmozgalmakba, mint a többi iparágak munkásai. Az Irodaház munkásainak három hét alatt *százötven százalékkal emelték föl a munkabéret*, azonban a jelenlegi fizetésekkel sincsenek megelégedve. Állandóan újabb és újabb bérkövetelésekkel állnak elő és ez a körülmény természetesen megdrágítja az előirányzott költségvetést, amely így a növekedő drágasággal arányosan hullámzik.

Az Irodaház vállalkozó-tulajdonosánál, amikor a déli órákban a munkát félbeszakították, két kőművesmunkás jelent meg, akiket a munkások bizalmasak választottak meg. A bizalmasok az építésznek tudomására adták, hogy az átlagos 48 korona óraber helyett 65 koronát követelnek és amennyiben azt nem kapják meg, abbahagyják a munkát.

Az építész a munkások kívánságait meghallgatva, papíron rövid számításokat végzett, majd kijelentette, hogy nincs módjában a kívánt béremelést megadni és ezért a munkásoktól teszi függővé további magatartásukat. A két bizalmi erre kijelentette, hogy a vállalkozó válaszára vonatkozólag *holnap reggel hat órákor értekezletet tartanak*, amelyre az építész tisztelettel meghívták. Az Irodaház fölépítését tehát komoly veszedelem fenyegeti, mert ha a drágaság növekedése még sokáig tart és a napibérek egyre magasabbak lesznek, akkor valószínűleg abbahagyják az építkezést, vagy pedig csak egy emeletet építenek és a második emelet fölépítését, ahol tehát többszobás

lakásokról volt szó, csak kedvezőbb viszonyok idejére halasztják el.

Egyes amerikai vállalkozók az Irodaház mintájára *Üzletházakat* szándékoznak építeni a fővárosban, jelétül annak, hogy csak a bethelyiségek kiadásával lehet keresni, míg a bérházak fölépítését az ideálisabb érületű vállalkozók gondjaira bízzák. Hogy az állam a kettő között hova számítja magát, erre csakis a vagonlakók s a barakklakók tudnának kellő felvilágosítást adni.